

ДУК "Мазырская цэнтральная раённая бібліятэка імя А. С. Пушкіна"

Сектар краязнаўства

аддзела абслугоўвання і інфармацыі

Старонкі гісторыі Мазыршчыны

Календар памятных дат і
падзей на **2021** год

Каляндар памятных дат і падзей на 2021 год

Агульныя даты

- 515 гадоў** з часу мецяжа (1506 г.) Міхала Глінскага і ўзяцце ім г. Мазыра.
- 500 гадоў** з часу спалення (1521 г.) г. Мазыра мангола-татарамі.
- 420 гадоў** з часу вялікага пажара (1601 г.) ў Мазыры, які знішчыў драўляны замак.
- 405 гадоў** з часу залажэння (1616 г.) касцёла Узнясення Маці Божай (не захаваўся).
- 265 гадоў** з часу паўстання (1756 г.) мазырскіх сялян супраць польскіх феодалаў.
- 245 гадоў** з часу першага ўпамінання (1776 г.) аб хутары Козенкі.
- 225 гадоў** з часу першага ўпамінання (1796 г.) аб в. Хамічкі.
- 200 гадоў** з часу адкрыцця (1821 г.) ў маёнтку в. Барбароў школы для дзяцей сялян, працавала некалькі гадоў.
- 195 гадоў** з часу ўпамінання (1826 г.) аб в. Балажэвічы.
- 140 гадоў** з часу забойства (1881 г.) ў Петраградзе членамі народніцкай арганізацыі “Народная воля” цара Аляксандра II. Па справе першасакавікоўцаў была асуджана ўражэнка Мазыра Геся Гельфман.
- 130 гадоў** з часу заканчэння працы (1891 г.) на Палессі археалагічнай экспедыцыі беларускага археолага В. З. Завітневіча (акруга Мазыра: в. Скрыгалаў, Надаткі, Слабада, Барыскавічы і інш.), даследаванні аб дрыгавічах у IX - XII ст.ст.
- 115 гадоў** з часу (1906 г.), калі ў в. Скрыгалаў Мазырскага раёна на месце забойства кіеўскага метрапаліта Макарыя была пабудавана капліца ў імя свяшчэннамучаніка Макарыя Кіеўскага. Паводле кампазіцыі і вобліка нагадвае Гомельскую капліцу-пахавальню Паскевічаў.
- 115 гадоў** з часу (1906 г.) як прадстаўнікі з г. Мазыра ўдзельнічалі ў выбарах у Дзяржаўную Думу.
- 100 гадоў** з часу заснавання (1921 г.) Мазырскай раённай грамадска-палітычнай газеты “Жыццё Палесся”. Газета выходзіць тры разы на

тыдзень на рускай і беларускай мовах. Заснавальнікі: Мазырскі раённы выканаўчы камітэт і Мазырскі раённы Савет дэпутатаў.

- 95 гадоў** з часу заснавання (1926 г.) педагагічнага тэхнікума ў г. Мазыры.
- 85 гадоў** з часу заснавання (1936 г.) у в. Слабада і в. Міхалкі 7-мі гадовых школ.
- 85 гадоў** назад (1936 г.) пачаўся кругласутачны рух параходаў па р. Прыпяць.
- 85 гадоў** з часу пераўтварэння (1936 г.) сямігадовай школы ў в. Слабада ў сярэдняю.
- 85 гадоў** з часу масавага перасялення (1936-1938 гг.) хутароў у вёскі. Па раёну на новае месца перавезена 400 хутароў.
- 85 гадоў** з часу заснавання (1936 г.) Рагачоўскага настаўніцкага інстытута. Дзейнічаў у 1936-1941 гг. І 1944 г. пераведзены ў Мазыр і пераўтвораны ў Мазырскі настаўніцкі інстытут. Цяпер - Установа адукацыі “Мазырскі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя І. П. Шамякіна”.
- 80 гадоў** з пачатку дзейнасці (верасень, 1941 - студзень, 1944) Мазырскага антыфашыстскага падполля ў Мазыры і Мазырскім раёне ў час Вялікай Айчыннай вайны.
- 75 гадоў** таму назад (1946 г.) была запушчана ў эксплуатацыю першая чарга Мазырскай ГЭС.
- 75 гадоў** таму назад (1946 г.) пачалося будаўніцтва рамонтна-экскаватарнага завода (зараз ААТ “Мазырскі машынабудаўнічы завод”).
- 75 гадоў** з часу заснавання (1946 г.) філіяла гарадская бібліятэка № 1.
- 70 гадоў** з часу заснавання (1951 г.) філіяла гарадская бібліятэка № 2.
- 70 гадоў** з часу заснавання (1951 г.) Мазырскай нафтаразведчай экспедыцыі глыбокага свідравання. Знаходзіцца ў распараджэнні РУП “Белгеалогія”.
- 65 гадоў** з часу заснавання (1956 г.) Забалацкай сельскай бібліятэкі- клуба (не існуе з 1.01.2016 г.).
- 65 гадоў** з часу заснавання (1956 г.) Мазырскай фабрыкі мастацкіх вырабаў, РУП у складзе дзяржаўнага гандлёвага аб’яднання “Белмастацпромыслы” Упраўлення справамi Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.
- 50 гадоў** з пачатку будаўніцтва (1971 г.) Мазырскага нафтаперапрацоўчага завода.
- 45 гадоў** з часу заснавання (1976 г.) філіяла гарадская бібліятэка № 7.

35 гадоў з часу адкрыцця (1986 г.) санаторыя “Сосны” Мазырскага нафтаперапрацоўчага завода ў в. Стрэльск Мазырскага раёна.

30 гадоў з часу заснавання (1991 г.) Сасноўскай сельскай бібліятэкі-клуба. (не існуе з 1.01.2017 г.)

Студзень

1 - 125 гадоў з дня нараджэння **Шварца Самуіла Аронавіча** (1.01.1896, г. Мазыр - 15.03.1979), музыканта і кампазітара.

2 - 60 гадоў з дня нараджэння **Канопліч Наталлі Мікалаеўны** (н. 2.01.1961, в. Мокіш Хойніцкага раёна), журналіста, беларускай пісьменніцы. Член Саюза пісьменнікаў Беларусі. Член Беларускага саюза журналістаў. Працуе ў Мазыр-скай раённай газеце “Жыццё Палесся”.

5 - 90 гадоў з дня нараджэння **Піліповіча Уладзіміра Антонавіча** (5.01.1931, в. Слабада Мазырскага раёна - 01.04.2018, Мінск), беларускага вучонага ў галіне лазернай фізікі і аптычнай апрацоўкі інфармацыі. Акадэмік НАН Беларусі (1980), член-карэспандэнт (1977). Доктар фізіка-матэматычных навук (1972), прафесар (1977). Заслужаны дзеяч навук Беларусі (1978). Лаўрэат прэміі СССР (1985). Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1996). Узнагароджаны ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга (1981). Аўтар звыш за 400 навуковых прац, у тым ліку 3 манаграфій.

9 - 55 гадоў з дня нараджэння **Стацэнка Святланы Адамаўны** (н. 9.01.1966, г. Мазыр), беларускага музычнага дзеяча, педагога,спявачкі. Заслужаны дзеяч культуры Беларусі (2007). Мастацкі кіраўнік цэнтра музычнага мастацтва імя У. Мулявіна.

10 - 80 гадоў з дня нараджэння **Андрыеўскага Аляксандра Паўлавіча** (н. 1941, Мазырскі раён), трэнер, выдатнік народнай адукацыі Беларусі.

15 - 80 гадоў з дня нараджэння **Касцяна Сяргея Іванавіча** (н. 1941, Клічаўскі раён Магілёўская вобласць), дзяржаўнага дзеяча Беларусі, вучонага-гісторыка, педагога, выдатніка народнай адукацыі Беларусі.

Люты

15 - 90 гадоў з дня нараджэння **Рудкоўскага Іосіфа Максімавіча** (15.02.1931, в. Бузава Верхнядзвінскі раён Віцебская вобласць - 8.01.1996, Мазыр), Героя Сацыялістычнай Працы. Узнагароджаны ордэнам Леніна. Працаваў

інжынерам буравой №1 у Мазырскай канторы разведачнага бурэння.

- 21 - **35 гадоў** з часу заснавання (21.02.1986) ландшафтнага заказніка рэспубліканскага значэння **“Мазырскія яры”** з мэтай захавання, рэкрэацыйнага выкарыстання і павышэння ўстойлівасці лагчынна-яравых утварэнняў. Агульная плошча 1019,77 га. У заказніку зарэгістравана 496 відаў раслін, частка занесена ў Чырвоную кнігу Беларусі.
- 23 - **70 гадоў** з дня нараджэння **Валетава Валянціна Васільевіча** (23.02.1951, в. Востраў Ельскага раёна - 2020, Мазыр), беларускага вучонага ў галіне леса і балотазнаўства. Доктар біялагічных навук (1993). Прафесар (1998). Аўтар больш за 300 навуковых прац, у т.л. 14 манаграфій, 25 вучэбна-метадычных дапаможнікаў, рэкамендацый, курсаў лекцый. З 1997 г. па 2018 г. - рэктар Мазырскага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя І. П. Шамякіна.

Сакавік

- 7 - **115 гадоў** з дня нараджэння **Алексіеўскага Яўгенія Яўгенавіча** (7.03.1906), удзельніка вызвалення Мазыра, дзяржаўнага дзеяча. Ганаровы грамадзянін г. Мазыра (1974). Узнагароджаны двума ордэнамі Леніна.
- 9 - **70 гадоў** з дня нараджэння **Козенкі Мікалая Аляксеевіча** (н. 9.03.1951, г. Мазыр), этнахарэолага, педагога, рэжысёра, дзеяча аматарскай творчасці.

Красавік

- 2 - **40 гадоў** з дня нараджэння **Скуркоўскага Аляксея Леанідавіча** (н. 2.04.1981, Мазыр), беларускага спартсмена (вяславанне на байдарках). Майстар спорту Беларусі міжнароднага класа (2001). Сярэбраны прызёр чэмпіянату свету (2002, г. Севілья, Іспанія) на байдарцы-чацвёрцы на дыстанцыі 500 м. Бронзавы прызёр чэмпіянату Еўропы (2001, г. Мілан, Італія) на байдарцы-чацвёрцы на дыстанцыі 500 м і 1000 м. Пасля заканчэння кар’еры прафесійнага спартсмена працаваў у Гомельскім аблвыканкаме, з 2011 года ўзначальвае Цэнтр алімпійскага рэзерву г. Жлобіна. З лістапада 2019 года - генеральны дырэктар хакейнага клуба “Гомель”.

Чэрвень

- 26 - 75 гадоў з дня нараджэння **Шур Васіля Васільевіча** (н. 26.06.1946, в. Стадолічы Лельчыцкага раёна), беларускага мовазнаўства. Доктар філалагічных навук (2004). Прафесар (2006). Працуе ў Мазырскім педагагічным універсітэце імя І. П. Шамякіна. Даследуе праблемы беларускай лексікаграфіі, лексікалогіі, літаратурнай анамастыкі. Аўтар шматлікіх манаграфій, вучэбных дапаможнікаў.

Ліпень

- 1 - 100 гадоў з дня нараджэння **Жураўля Іосіфа Нічыпаравіча** (01.07.1921, в. Буда Казіміраўская Мазырскага раёна - 2010), удзельніка Парада Перамогі 24 чэрвеня 1945 г. у складзе воінаў зводнага палка 4-га Украінскага фронту.
- 26 - 90 гадоў з дня нараджэння **Калыхана Леаніда Іванавіча** (26.07.1931, в. Слабада Мазырскага раёна - 27.07.2003), беларускага вучонага ў галіне ядзернай энергетыкі. Член-карэспандэнт НАН Беларусі (1984). Доктар тэхнічных навук (1977). Прафесар (1979). Аўтар звыш за 100 навуковых прац, у т.л. 3 манаграфій, 45 вынаходніцтваў.

Жнівень

- 5 - 85 гадоў з дня нараджэння **Захарава Пятра Сяргеевіча** (н. 5.08.1936, в. Карпавічы Светлагорскага раёна - 24.02.2013, Мазыр), беларускага мастака. Члена Беларускага саюза мастакоў (1980). Працаваў у галіне тэатральна-дэкарацыйнага мастацтва, станкавым жывапісе. Узнагароджаны медалём за заслугі ў выяўленчым мастацтве (2001).
- 22 - 80 гадоў з дня нараджэння **Крылова Уладзіміра Пятровіча** (н. 22.08.1936, в. Бібікі Мазырскага раёна), беларускага вучонага ў галіне кардыялогіі. Доктар медыцынскіх навук (1984). Прафесар (1989).

Верасень

- 6 - 40 гадоў з дня нараджэння **Назаранкі Андрэя Аляксеевіча** (н. 6.09.1981, г. Мазыр), беларускага спартсмена (шатакан каратэ-до). Майстар спорту Рэспублікі Беларусь (2003). Чэмпіён свету (2002, Германія). Чэмпіён Еўропы (2003, Кіеў).

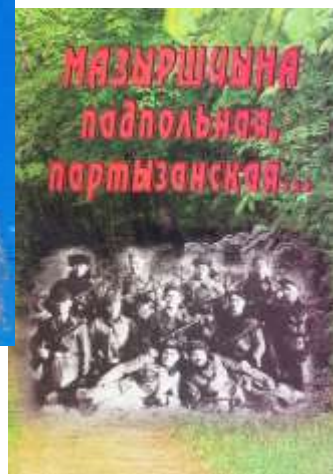
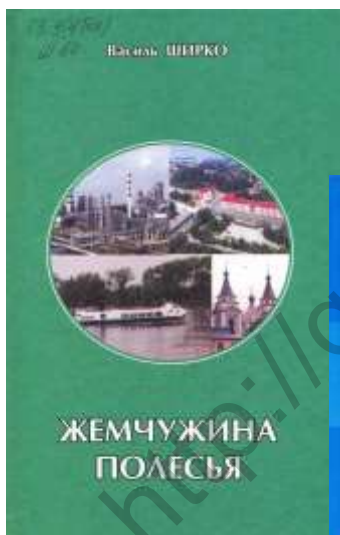
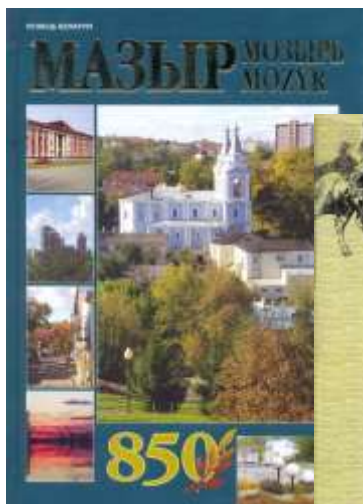
Кастрычнік

- 17 - 95 гадоў з дня нараджэння **Куркевіча Карла Станіслававіча** (17.10.1926, г. Мазыр - 19.03.2002), поўнага кавалера ордэна Славы. Уздзельнічаў у вызваленні Беларусі і польшчы, Берлінскай аперацыі. Узнагароджаны ордэнамі Кастрычніцкай рэвалюцыі, Славы 1-й, 2-й і 3-й ступені, Айчыннай вайны 1-й ступені, медалямі.
- 28 - 75 гадоў з дня нараджэння **Лагіра Вячаслава Міхайлавіча** (н. 28.10.1946, г. Мазыр -), заслужаннага ваеннага спецыяліста Расійскай Федэрацыі. Контр-адмірал (1992). Узнагароджаны ордэнам чырвонай Зоркі. Пасля выхаду ў адстаўку выкладае на Вышэйшых спецыяльных афіцэрскіх курсах ВМФ (Санкт-Пецярбург, РФ).

Лістапад

- 1 – 75 гадоў з дня нараджэння **Кадола Фёдара Уладзіміравіча** (н. 1.11.1946, в. Васькаўка Мазырскага раёна), беларускага вучонага ў галіне педагогікі. Доктар педагогічных навук. Прафесар. Выдатнік асветы Рэспублікі Беларусь. Працуе загадчыкам кафедры ў Гомельскім дзяржаўным універсітэце імя Ф. Скарыны.
- 6 - 70 гадоў з дня нараджэння **Зубоўскага Анатоля Сцяпанавіча** (н. 6.11.1946, г. Мазыр), ганаровага грамадзяніна г. Мазыр (1998).
- 22 - 75 гадоў з дня нараджэння **Басуматравай Святланы Міхайлаўны** (22.11.1946, г. Мазыр - 29.05.2016, Бабруйск), беларускай пісьменніцы. Член Саюза пісьменнікаў БССР (1982). Пачала друкавацца з 1960 г. Пісала на беларускай і рускай мовах.

Складальнік і камп'ютарны набор: **Цюленева Н.В.**